

HELSE SØR-ØST RHF
Postboks 404
2303 HAMAR

Deres referanse
11/01281-19

Vår referanse
23/01219-5

Dato
18.08.2023

Ytterligere krav om redegjørelse - Omorganisering av personvernombudene ved helseforetakene i Helse Sør-Øst RHF

Datatilsynet viser til deres brev av 16. mai 2023, som svar på vårt krav om redegjørelse datert 19. april 2023. Vi viser også til etterfølgende kontakt i sakens forbindelse.

Datatilsynet har ytterligere spørsmål knyttet deres til forståelse av konsernbegrepet i personvernforordningen artikkel 37 nr. 2, sammenholdt med plassering av dataansvar i helseforetaksmodellen.

Utgangspunkt i personvernforordningen artikkel 37 er at behandlingsansvarlige (dataansvarlige) har plikt til å utpeke et personvernombud, samtidig som bestemmelsen gjør enkelte unntak i nr. 2 og 3. Helse Sør-Øst RHF (HSØ) har i sitt brev av 16. mai 2023 angitt at det aktuelle unntaket er punkt 2, som åpner for at et konsern kan utpeke ett personvernombud felles for konsernet. Det fremgår imidlertid av fremstillingen fra HSØ at det er forutsatt at de enkelte helseforetakene fortsatt skal være dataansvarlige, og at ansvaret for mange av oppgavene som i dag ligger hos personvernombudene fortsatt skal tilhøre foretakene.

HSØ har i redegjørelsen vist til personvernforordningens definisjon i artikkel 4 nr. 19 og til fortelepunkt 37 hvor graden av kontroll vektlegges i vurderingen av hva som regnes som et konsern. Videre vises det til helseforetaksloven § 2a og § 9, som regulerer ansvaret til de regionale helseforetakene.

HSØ trekker også frem uttalelser i forarbeidene til helseforetaksloven (Ot.prp. nr. 66 (2000-2001)) hvor det legges til grunn at det regionale helseforetaket med underliggende helseforetak i mange tilfeller vil regnes som et konsern. Eksempelvis trekkes forholdet til konkurranseloven og regnskapsloven frem som tilfeller hvor organisasjonen skal anses som et konsern. Forholdet til personvernregelverket er ikke omtalt i disse forarbeidene.

Slik Datatilsynet har forstått den planlagte omorganiseringen, skal dataansvaret for behandling av personopplysninger fortsatt ligge hos de enkelte helseforetakene. Videre har vi blitt informert om at omorganiseringen i hovedsak er begrunnet i og begrenset til oppgaver i

sentrale prosesser som er helt eller delvis styrt av HSØ. Videre oppfatter vi at det er planlagt at en stor del av de «lokale» oppgavene, og også ansvaret, fremdeles skal ligge hos de enkelte helseforetakene.

Grad av kontroll og styringsrett er momenter som står sentralt i vurderingen av både konsernmodellen og plasseringen av dataansvar i en sammensatt organisasjon.

Helse- og omsorgsdepartementets (HOD) drøftet plassering av dataansvar i forbindelse med forslag til forskrift om pasientjournal (pasientjournalforskriften) i 2019. Forskriften erstattet forskrift 21. desember 2000 nr. 1385 om pasientjournal og forskrift 17. desember 2014 nr. 1757 om tilgang til helseopplysninger mellom virksomheter

På side 20-21 i høringsforslaget uttalte departementet blant annet følgende:

«Digitalisering av helsesektoren har ført til endringer i samhandlingsstrukturen. Digitalisering krever at den utøvende helsetjenesten må samarbeide ved behandling av helseopplysninger og om valg av digitale løsningene på en annen måte enn tidligere. Ved valg av løsninger som inkluderer flere eller alle helseforetakene i en region, vil de regionale helseforetakene spille en sentral rolle i beslutningsprosessen, som eier av helseforetakene.»

«Beslutning om etablering av datasystemer i sykehussektoren kan således skje på forskjellige måter. Hvilke deler av formål og virkemidler som bestemmes av RHF og hvilke som bestemmes av helseforetaket vil variere. Dataansvaret ligger hos den/de som bestemmer formål og virkemidler, noe som kan gi både et felles dataansvar mellom RHF og helseforetak og et selvstendig dataansvar for RHF eller helseforetak. Det er avgjørende at roller og ansvar er klart definert og dokumenteres, og at enhver er kjent med eget ansvar og egen rolle.»

Krav om redegjørelse

Med hjemmel i personvernforordningen artikkel 58, nr. 1 bokstav a) fremsettes med dette krav om at HSØ redegjør for følgende:

- 1) Datatilsynet mener at det ikke i tilstrekkelig grad er redegjort for at man kan legge til grunn at foretaksmodellen kan betraktes som et konsern slik det er lagt til grunn i personvernforordningens bestemmelser. Vi har imidlertid ikke tilstrekkelig kunnskap om helseforetaksmodellen til å kunne ta endelig stilling til dette, og ber derfor HSØ om å redegjøre for den juridiske vurderingen som ligger grunn for konklusjonen som er presentert i deres brev av 16. mai 2023.
- 2) Vi ber også om en redegjørelse for begrunnelsen for at HSØ ikke anser seg som helt eller delt dataansvarlige for prosesser der HSØ anser at de utøver stor grad av styring og kontroll i, jf. uttalelsene fra Helse- og omsorgsdepartementet som er omtalt over.

Frist

Frist for å besvare vårt krav om redegjørelse settes til 15. september 2023.

Klageadgang

Dere kan klage på dette vedtak om krav om redegjørelse. En eventuell klage må sendes til oss **innen tre dager** etter at dette brevet er mottatt (jf. forvaltningsloven § 14). Dersom vi opprettholder vårt vedtak vil vi sende saken videre til Personvernemnda for klagebehandling.

Innsyn og offentlighet

Dere har rett til innsyn i sakens dokumenter (jf. forvaltningsloven § 18). Vi vil også informere dere om at alle dokumentene i utgangspunktet er offentlige (jf. offentlighetsloven § 3.) Dersom dere mener det er grunnlag for å unnta hele eller deler av dokumentet fra offentlig innsyn ber vi dere om å begrunne dette.

Med vennlig hilsen

Line Coll
direktør

Camilla Nervik
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer